

Sygepleje som kald eller blot interesse

AF JAKOB BIRKLER, RIBE AMTS SYGEPLEJESKOLE

Personalet på Ribe amts sygeplejeskole var på en spændende studietur til London nogle dage midt i august. På programmet var bl.a. et besøg på "Florence Nightingale museum" i det centrale London. Et meget flot og særdeles informerende museum, som fortæller om en kvinde med stor styrke og indre karakter. Det er fra dette besøg jeg lod nogle tanker undfange, som jeg her vil beskrive.

Florence Nightingale var en utrolig stærk og engageret personlighed, som satte præg på sine omgivelser og efterlod sig dybe spor for eftertiden.

Hun har samtidig betydet mere for sygeplejen end nogen anden. Hun var og er for sygeplejen, hvad Darwin er det for biologien, Freud er det for psykologien, Mozart for musikken osv. Uden at skulle opholde mig ved de biografiske kendsgerninger er der en vigtig omstændighed, som skal nævnes i forbindelse med hendes forhold til sygeplejen. Florence Nightingale var som kaldet til sygeplejen. Selv beskriver hun det som et kald fra Gud. På den måde blev sygeplejen en absolut nødvendighed for Florence. Hendes liv blev dedikeret til et hverv, hvor den menneskelige pleje blev varetaget med største iver og engagement, netop på grund af hendes kald.

I dagens Danmark er situationen som oftest en anden. Når

▲ Florence Nightingale

unge mennesker starter på en uddannelse sker det ud fra en interesse. Dette gælder også når der som nu starter 60 nye studerende ved Ribe amts sygeplejeskole.

Dette interessebetonede valg er som oftest sket ud fra en vægtning og overvejelse i forhold til det som uddannelsen og det senere arbejde kan tilbyde. Der er her to omstændigheder jeg vil hæfte mig ved, som for mig at se står i skarp kontrast til det kald, som knyttede Florence Nightingale til sygeplejen. For det første er det forskellen mellem "kaldet" og "interessen". At være kal-

det betyder bl.a. at være dedikeret til. Dvs. at erhvervet består i dets nødvendighed. Interesse betyder fra det latinske interesse mellemessens eller blot mellemværende. Således er der med interesse for sygeplejen skabt et mellemværende eller noget substantielt mellem den studerende og sygeplejefaget. Den vigtige forskel mellem kaldet og interessen ligger dernæst i det bevidste valg. Med interessen kunne den enkelte have valgt anderledes hvilket ikke er muligt med kaldet.

Valget skaber derfor en nødvendig forholden sig til, hvor der

▲ Florence Nightingale på Krim. "The Lady with the Lamp".

konstant ligger en påmindelse om et muligt fravalg. Dvs. at der ved den blotte tilstedeværelse af et muligt fravalg af engagement skabes fortvivelse og resignation i forhold til den konkrete pleje. Dette er ikke tilfældet med kaldet hvor hele arbejdslivet er lagt på skinner, som en nødvendighed. Med et kald vier den enkelte sig således til det erhverv, som bliver en enhed i form af nødvendighed. Med interessen står den enkelte hele tiden i et forhold til sygeplejen, som negativt kan skabe en distance, idet der hele tiden skal vælges hvor tvivlen kan blive besnærende.

Det andet aspekt som skal nævnes i forbindelse med det kald som Florence oplevede er det engagement, som knytter sig hertil. Jeg nævnte tidligere at der med interessen for uddannelsen sker en vægtning og en overvejelse i forhold til det tilbud og dermed udbud, som uddannelsen fremviser. Det bliver derfor i høj grad et spørgsmål om det uddannelsen og det senere arbejde kan give den enkelte, og ikke omvendt hvad den enkelte kan give sygeplejefaget. Igen ser vi en klar forskel fra kaldet, hvor nødvendigheden, som sagt skaber et dedikeret menneske for hvem arbejdet blive inkorporeret,

som en enhed. Med interessen skabes der derimod, en spaltning mellem arbejde og person hvor arbejdet skal tilbyde noget hvorefter der kan vælges til og fra.

Når jeg vælger at fremlægge en erindring om Florence Nightingale og hendes kald til sygeplejen sat i forhold til nutidens mere interessebetonede valg, er det ikke for at romantisere og idealisere "kaldet". Det er snarere for at bevidstliggøre det nødvendige valg, som skal ligge under huden på den unge studerende. Det er gennem det bevidste valg der om muligt kan skabe en engageret sygeplejerske for hvem plejen af syge mennesker bliver et vigtigt og nødvendigt mellemværende. Med "kaldet" er sygeplejerske og patient allerede, som udgangspunkt i et mellemværende forhold, cementeret af det nødvendige dedikerede engagement. Med interessen er valget derimod blevet den mulighed, som skal bringe sygeplejerske og patient sammen. Såfremt valget bliver mere tvivlende kan sygeplejerske-patient forholdet meget vel blive distanceret og ufraværende, dvs. med mangel på nær-vær eller samvær. At forstå interessen som et mellemværende mellem sygeplejerske og patient er derfor afgørende for den studerendes fremtidige virke.